

KOMENTÁŘ

Česká ekonomika ztrácí dynamiku

Hrubý domácí produkt v posledním loňském čtvrtletí meziročně vzrostl pouze o 1,5 %.

Současné ČSÚ výrazně snížil také růst ekonomiky v předchozím čtvrtletí z 2,7 % na 1,7 %. Není to přitom ani dva měsíce, co ČSÚ revidoval toto číslo opačným směrem z 1,5 % po známé aféře se špatně spočítanými daty o zahraničním obchodu.

V průběhu minulého roku tak růst nakonec postupně klesal z 2,6 % v prvním čtvrtletí až na zmiňovaných 1,5 % na konci roku. Za celý rok 2002 růst dosáhl pouze 2 % proti 3,1 % v roce 2001.

Vývoj ve čtvrtém čtvrtletí nijak nevybočil z trendů předchozích období. Ekonomiku stále drží spotřeba domácností, jejíž růst se během roku pohyboval okolo 4 %. Stejně tak vládní spotřeba podporuje celkový růst. Naopak ekonomiku brzdí zhoršování vnější bilance, a to zejména propadající se vývoz služeb. Dřívější tahoun ekonomiky – investice – nyní stagnují, a tudíž mají neutrální vliv na celkový růst. Konečně, stejně jako v předchozích čtvrtletích, růst podporuje i vyšší tvorba zásob, která byla v roce 2001 ale neudržetelně nízká.

Poslední data potvrzují, že dokud nedojde k oživení globální ekonomiky a odstranění geopolitických rizik, nelze předpokládat, že by se zrychlil růst domácí ekonomiky. Růstu inves-

tic totiž brání omezení investiční aktivity nadnárodních firem. Při stagnaci zahraniční poptávky nelze očekávat ani zlepšení obchodní bilance. Konečně krize světového turistického průmyslu citelně zhoršuje bilanci služeb. Do budoucna navíc určitou hrozbu představují i vládní výdaje, jelikož rychle rostoucí zadlužení státu si žádá reformu veřejných financí spojenou s omezením vládních výdajů.

Nízký loňský růst poněkud popírá tezi, že se české ekonomice zatím relativně daří vypořádávat s nízkým růstem v EU a speciálně v Německu. ČR totiž v růstu HDP překonala eurozónu v závěru minulého roku jen o pouhé dvě desetiny procentního bodu. Růst v ČR byl sice dvojnásobný proti Německu, přesto například Francie vykazala vyšší růst.

Poslední data o vývoji hospodářství podporují v bankovní radě ČNB ty hlasy, které připouštějí další snížení úrokových sazeb. Guvernér Tůma snížení sazeb zatím podmiňuje dalším poklesem úrokových sazeb v eurozóně, které je ale velmi pravděpodobné. Na druhou stranu vzhledem ke zmíněným příčinám zpomalování ekonomiky nelze od nižších sazeb očekávat výraznější podporu růstu ekonomiky.

Vzhledem k prohlubujícím se problémům světové ekonomiky bude úspěchem, pokud česká ekonomika v letošním roce dokáže zopakovat alespoň loňský dvouprocentní růst.

Marek Fér, ČSOB

LIDÉ

A. Profumo „Evropským bankéřem roku 2002“

„Evropským bankéřem roku 2002“ zvolila Skupina 20+1 Alessandra Profuma, generálního ředitele banky UniCredito Italiano, nového majoritního akcionáře Živnostenské banky. Skupina 20+1 sdružuje mezinárodní ekonomické a finanční novináře působící ve frankfurtském sídle Evropské centrální banky.

Hlavní důvody nominace Alessandra Profuma byly následující.

- ♦ Po nástupu do funkce generálního ředitele UniCredita Italiana v roce 1996 se A. Profumoovi podařilo přetvořit skupinu bývalých nezávislých volně uspořádaných finančních institucí v silnou, štihlou a velmi ziskovou banku.
- ♦ Za Profumova vedení UniCredito Italiano trvale posilovalo své mezinárodní postavení. Bylo to vyjádřeno v sérii povýšení ratingu UniCredita Italiana velkými ratingovými agenturami. Poslední povýšení ratingu bylo oznámeno v listopadu 2002.
- ♦ V situaci, kdy je evropský bankovní sektor v krizi, si A. Profumo získal chválu finančních trhů a analytiků za chytrou transformaci své banky. Skupina 20+1 ocenila nápadité úspěšné průniky na východoevropské trhy a Profumův úspěch, že z UniCredita učinil hráče evropské první ligy.

V minulých letech cenu obdržely tyto významné osobnosti mezinárodní finanční komunity, například Michel Pébereau, Josef Tošovský, Willem Frederik Duisenberg, Marcel Ospel, Godfried J. A. van der Lugt, Andrew D. Crockett a za rok 2001 Řídící rada Evropské centrální banky.

Allianz vyměnila šéfa Dresdner Bank

Největší evropská pojišťovna Allianz připravila svou dceřinou banku Dresdner Bank na radikální ozdravnou kúru. Německá společnost potvrdila, že výkonný šéf Dresdner Bank Bernd Fahrholz odstoupil a ve funkci jej s okamžitou platností nahradí dosavadní šéf maloobchodní divize

(Pokračování na stránce 2)

EVROPSKÁ UNIE

EU: 18 mil. Kč na začlenění českého pojišťovnictví

Evropská unie poskytne českému pojišťovacímu sektoru 18 mil. Kč na přípravy na začlenění do evropského pojišťovacího trhu. Projekt, který je plně financován z programu Phare EU, zahájil činnost v únoru a má pokračovat do srpna 2004. Má za cíl přispět k dalšímu rozvoji a stabilizaci českého pojišťovacího trhu a státního dohledu nad pojišťovnictvím, zejména v počátečním období po vstupu země do EU. Na projektu spolupracuje Úřad státního dohledu nad pojišťovacími a penzijními fondy při ministerstvu financí s dozorovým orgánem Německa a německým ministerstvem financí.

Projekt je pokračováním podobné pomoci z roku 1998 a je určen pro zajištění další kompatibility s příslušnými předpisy EU, se zohledněním specifických charakteristik českého pojišťovacího sektoru a nejnovejší přijaté české legislativy v daném oboru.

(ČTK)

internet: <http://www.merlin.cz/>

internet: <http://www.merlin.cz/main.php?path=home/products/fincontrol/crm/&language=cz>

MERLIN,
tvůrce softwarových systémů
pro bankovní sféru
uvádí na trh

ARBES CRM
nový systém pro operativní CRM

VÁLKA V IRÁKU

Válka v Perském zálivu a její důsledky pro ekonomiku

Válka v Perském zálivu může velmi výrazně ovlivnit celosvětovou ekonomiku i dění na finančních trzích. O tom, jak výrazně ekonomiku ovlivní, rozhodne její délka. Veškeré prognózy proto musíme rozdělit na dva základní scénáře. První z nich bude založen na tom, že válka bude krátká. Druhý z nich bude založen na předpokladu, že válka bude vleklá s nejasným výsledkem.

Scénář 1: krátká válka

Pokud bude válka trvat jen pár dní, nebude mít na ekonomiku zásadní vliv. V delším horizontu by dokonce mohla přinést i rychlejší oživení. Mohla by totiž vést ke zlepšení spotřebitelské nálady a celá světová ekonomika by díky tomu dostala nový stimul k růstu.

Krátká válka by vedla k poklesu cen ropy, což by se po jisté době odrazilo i do cen u našich čerpacích stanic. Cena benzínu by začala pomalu klesat. Nesmíme ale zapomínat, že mezi poklesem ceny ropy na světových trzích a poklesem cen pohonných hmot u nás je jisté časové zpoždění. Dlouhodobě se přitom potvrzuje, že při poklesu cen je toto časové zpoždění delší, než v případě růstu cen. Ceny pohonných hmot u nás tak začnou klesat až po několika dnech. Po skončení války by se měly ceny pohonných hmot postupně snižovat a směřovat ke 23 Kč za litr naturalu.

Kurz dolaru k euru ještě mírně zpevní. Skutečně prudkého zpevnění pod paritu s eurem se ale nedočkáme. Zpevňování dolaru se projeví i vůči koruně.

Na akciových trzích zavládne v poslední době obrovský optimismus, který má kořeny ve víře v rychlé ukončení války. Pokud by se tato očekávání potvrdila, potom by akcie mohly ještě po nějakou dobu mírně růst. Rozhodně však nelze na akciových burzách očekávat zá-

sadní obrát k lepšímu. Růst akcií by zřejmě vydržel jen krátce. K dlouhodobějšímu růstu akcií je totiž nezbytný i dobrý stav ekonomiky, a o tom zatím nelze mluvit.

Scénář 2: vleklá válka

Bude-li válka trvat řadu měsíců, dojde k nárůstu cen ropy. To prodrazdí dopravu i výrobu. Dojde i k poklesu spotřebitelské poptávky. Růst ekonomik by zpomalil. Nejprve by se vyrábělo na sklad, ale později by se musela výroba omezit a v nejhorším případě i přerušit. Světová ekonomika by přitom mohla zpomalit až o dva procentní body. Čeští exportéři by čelili ještě větším problémům než v minulosti. Schodek zahraničního obchodu by se prohluboval a za celý rok by výrazně překročil 100 mld. Kč.

Vleklá válka by mohla vystřelit ceny ropy na historicky nejvyšší úroveň kolem 60 dolarů za barel. To by se samozřejmě projevilo i v cenách pohonných hmot u čerpacích stanic. Cena litru naturalu by se v tom nejhorším případě mohla dostat i velmi výrazně nad 30 Kč. Zdražení pohonných hmot by vyústilo v rychlý růst inflace.

S postupným protahováním konfliktu by dolar oslaboval nejen k euru, ale i k dalším světovým měnám včetně koruny. Naproti tomu by posilovaly měny, které jsou obvykle chápány jako alternativní či bezpečné investice.

Evropská centrální banka by mohla přistoupit k výraznějšímu snižování úrokových sazeb, na což by podobně odpověděla i Česká národní banka. Trend zlevňování úvěrů by tedy pokračoval. Na akciovém trhu by nastalo velké zklamání. Akcie by se propadly stejně rychle, jako v poslední době rostly.

Markéta Šichtařová,

Vladimír Pikora, Volksbank CZ

EKONOMIKA

Zisk ECB se loni prudce snížil

Evropská centrální banka (ECB) vykazala za loňský rok výrazně nižší zisk. Propad způsobil globální pokles úrokových sazeb a oslabení kurzu dolaru, uvedla ECB. Čistý zisk banky klesl na 1,29 mld. EUR z předloňských 1,82 mld. EUR. Čisté příjmy z úroků bez započítání podílu ECB na příjmu z emise bankovek eura klesly na 268 mil. EUR z předešlých 771 mil. EUR. Čistý zisk již nezahrnuje 1,14 mld. EUR, které ECB převedla na národní banky jednotlivých zemí eurozóny náhradou za jejich devizové rezervy, předané do rukou ECB. V roce 2001 tato náhrada dosáhla 1,51 mld. EUR.

Nové projekty EBRD v loňském roce

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) podepsala v loňském roce nové projekty v rekordní hodnotě 3,9 mld. EUR, což představuje 7% nárůst proti roku 2001.

Největší nárůst zaznamenaly investice v Rusku a v jihovýchodní Evropě. V Rusku se nové investice zvýšily o více než 50 % na rekordních 1,29 mld. EUR a v jihovýchodní Evropě stouply o 25 % na 864 mil. EUR. Banka loni podepsala celkem 102 nových projektů ve všech 27 zemích, do kterých

(Pokračování na stránce 3)

INFOSERVIS HN ZDARMA!!!

Chcete vědět, o čem píše Hospodářské noviny, dříve než je budete mít v ruce?

Každou noc vám zašleme ZDARMA na váš e-mail přehledný INFOSERVIS s nejzajímavějšími tématy aktuálního vydání.

Několik hodin před tím, než se noviny objeví na stáncích, už budete vědět, proč se vyplatí číst HOSPODÁŘSKÉ NOVINY.

NAPIŠTE SI O NĚJ!!!

[Mailto:infoservis.hn@economia.cz](mailto:infoservis.hn@economia.cz)

LIDÉ

(Pokračování ze stránky 1)

Deutsche Bank **Herbert Walter**, vyhlášený specialista na snižování nákladů. Fahrholz v čele Dresdner Bank skončil, protože se mu nepodařilo banku oživit a vrátit ji z hlubokých ztrát k zisku. Allianz převzala banku v ambiciózní transakci v roce 2001, kvůli jejím hlubokým ztrátám však zažila svůj nejhorší rok poválečné éry. V loňském roce zaznamenala ztrátu 1,2 mld. USD, zatímco o rok dříve měla zisk 1,6 mld. USD.

Ředitel Union banky

Roman Mentlík odstoupil

Roman Mentlík, předseda představenstva a generální ředitel Union banky, ve čtvrtek 20. března požádal dozorčí radu o uvolnění ze svých funkcí v bance. Dozorčí rada jeho žádosti vyhověla.

Stanislav Obešlo: z ČSOB do ČMHB

Na post ředitele odboru řízení obchodů a sítě Českomoravské hypoteční banky (ČMHB) nastoupil od 17. března **Stanislav Obešlo**. Mezi jeho hlavní úkoly bude pevně rozvíjet obchodní činnosti banky, řízení jednotlivých distribučních kanálů a prohlubování spolupráce se společnostmi v rámci skupiny ČSOB.

Stanislav Obešlo (*1966) má v oblasti úvěrů a obchodu bohaté zkušenosti. Po absolvování fakulty Ekonomiky a řízení strojírenské výroby na ČVUT svou profesní kariéru v peněžnictví zahájil v Universal bance (1993-2000). Poté nastoupil na pozici ředitele odboru aktivních obchodů do Poštovní spořitelny a podílel se na realizaci projektu poskytování spotřebitelských úvěrů prostřednictvím sítě České pošty. V roce 2001 nastoupil do ČSOB jako výkonný manažer pro Standard Retail. Jeho úkolem byl vývoj a implementace nových produktů včetně prodeje hypotečních úvěrů ČMHB v obchodní síti ČSOB.

(ČTK, RED)

(Pokračování ze stránky 2)

směřuje svoji pomoc, s výjimkou Tádžikistánu. V ČR se EBRD dohodla na dvou projektech v hodnotě 69 mil. EUR a na Slovensku na čtyřech projektech za 121 mil. EUR. Zhruba 60 % nových investic šlo do finančního sektoru a infrastruktury. Mezi nejdůležitější projekty patřily úvěry na rozšíření silniční sítě v Rusku a restrukturalizaci polských železnic.

ECB je připravena podpořit finanční trhy

Evropská centrální banka vyjádřila připravenost podpořit finanční trhy v nynější mimořádné situaci dostatečným přísunem peněz. Vliv války v Iráku na globální ekonomiku je nyní nemožné odhadovat, banka však vývoj na trzích velmi pozorně sleduje, uvedla ECB minulý týden po zasedání bankovní rady. „Finanční trhy se mohou spolehnout na zajištění dostatečné likvidity i za mimořádných okolností,“ uvedla rada ECB: „Vliv této vojenské konfrontace na globální ekonomiku se může v dosahu a velikosti výrazně lišit podle toho, jaký rozsah a trvání bude konflikt mít.“ V této chvíli je nemožné zodpovědně posoudit krátkodobé a střednědobé dopady situace na ekonomiku eurozóny.

(ČTK)

„PENÍZE“ letos s bohatým doprovodným programem

Letošní 2. ročník veletrhu investičních příležitostí **PENÍZE**, nad nímž převzal záštitu a přislíbil i osobní účast ministr financí Bohuslav Sobotka, poutá už nyní pozornost bohatým doprovodným programem. Ve dnech 24.–26. dubna se ve **Veletržním paláci** uskuteční řada akcí, které by měly přilákat zájemce o investování. Jednak je zde čeká již tradiční a velmi kvalitně obsazené diskusní fórum, které je tentokrát zaměřeno na „Bezpečnost finančních investic“. V rámci veletrhu proběhne 4. ročník konference „Investiční příležitosti 2003“. Jde o součást vzdělávacího cyklu **FIT PRO INVESTORA**, jehož gestorem je Komise pro cenné papíry. Cílem je představit drobným soukromým investorům aktuální nabídku investičních instrumentů dostupných v České republice a seznámit je se současnými trendy vývoje trhů. Pro informace si letos návštěvníci budou moci zajít do nově zřízeného centra finančního a investičního poradenství, které bude otevřeno a k dispozici po všechny dny konání veletrhu.

Na letošním veletrhu budou také poprvé vyhlášeny výsledky **soutěže Zlatá koruna o nejlepší finanční produkt roku**. I tato prestižní soutěž dotváří charakter veletrhu, který se stává vyhledávanou školou pro investory. Předplatitelé **Bankovníctví** mají vstup na veletrh a všechny jeho doprovodné programy zdarma.

BANKY

Správní řízení o odnětí licence PB zahájeno

Česká národní banka zahájila 20. března správní řízení o odnětí licence **Plzeňské bance** (PB). Banka se má k zahájení správního řízení vyjádřit do konce března.

Plzeňská banka je v krátké době druhou bankou, se kterou ČNB zahájila správní řízení. U **Union banky** o odebrání licence rozhodla, banka však má ještě dva týdny na podání rozkladu. Případný pád Plzeňské banky bude mít menší dopady na fond i klienty, neboť u ní má 1900 klientů uloženo asi 170 mil. Kč. Důvody pro zahájení správního řízení jsou u obou bank stejné, spočívají v porušení povinnosti banky udržovat svou platební schopnost. Plzeňská banka minulý týden uzavřela svou jedinou pobočku, což je podle ČNB závažným nedostatkem v činnosti.

ČSOB stoupl zisk podle IAS na 6,59 mld. Kč

Největší domácí banka ČSOB loni hospodařila podle mezinárodních účetních standardů s čistým ziskem 6,59 mld. Kč ve srovnání 5,95 mld. Kč za rok 2001. Bilanční suma banky se zvýšila na 597 mld. Kč z 586,4 mld. Kč z konce roku 2001. Provozní zisk stoupl na 9,3 mld. Kč z 8,9 mld. Kč. Čisté výnosy z poplatků a provizí naopak mírně klesly na 5,6 mld. Kč z téměř 6 mld. Kč. Kapitálová přiměřenost ČSOB činila 14 %. (Podrobné údaje viz příloha.)

Generální ředitel a předseda představenstva **Pavel Kavánek** byl se ziskem spokojen: „Jde o solidní číslo v roce, kdy významným způsobem investujeme do budoucnosti... Dosažené hospodářské výsledky za rok 2002 jasně ukazují zdravý, růstový trend, který je dlouhodobě založen v celé Skupině ČSOB. I letos očekáváme nárůst ve všech klíčových obchodních segmentech a produktových oblastech. Podle našich prognóz se stejně jako loni bude nejdynamičtěji rozvíjet hypoteční trh, věříme v dobrý potenciál spotřebitelských úvěrů a vysoký zájem o podílové fondy. Klíčový bude i rozvoj pojistných produktů: koncept bankopojištění, kdy využíváme zkušenosti mateřské KBC, dostane nové impulsy, například v našich nových strategiích v oblasti penzijních fondů.“

ČSOB loni zvýšila objem poskytnutých úvěrů o desetinu. Nejvíce loni narostl objem hypotečních úvěrů, a to o 27 %. Úvěry ze stavebního spoření stouply o 22 % a leasing o 12 %. Objem klientůských vkladů narostl s výjimkou fondů o 2 %. Banka letos nepočítá s výrazným růstem nových klientů a v nejbližší době neuvažuje ani o nové akvizici. ČSOB plánuje další úspory, v jejichž rámci letos propustí v českém ústředí tisíc osob. V horizontu dvou až tří let se chce ČSOB přestěhovat do nového sídla.

ČS loni zvýšila zisk na 5,8 mld. Kč

Česká spořitelna v roce 2002 meziročně ztrojnásobila svůj neauditovaný konsolidovaný čistý zisk podle mezinárodních účetních standardů na 5,805 mld. Kč z 1,798 mld. Kč v roce 2001. Celková

(Pokračování na stránce 4)

GLOSÝ

Bundesbanka varuje

Německé ekonomice již po léta plíživě dochází dech – vyplývá to z poslední březnové zprávy německé centrální banky. Od poloviny 90. let 20. století ztrácí dlouhodobá růstová dynamika stále více na tempu. Tento trend se může podle Bundesbanky dále vyostřovat.

Jde o velmi nebezpečný jev, protože nezaměstnanost by rostla a prostor pro mzdovou politiku by se zužoval. K tomu by přibyla veřejným rozpočtům nová masivní zátěž. Bundesbanka neposuzuje krátkodobé výkyvy konjunktury, ale dlouhodobý trend růstu – odborníci hovoří o tzv. výrobním potenciálu. Ten udává, jak silně může země růst, aniž by spotřebitelské ceny nadměrně stouply, a je dlouhodobě rozhodující veličinou pro blahobyt země. Výrobní potenciál, který někteří ekonomové označují jako „speed limit“ ekonomiky, v Německu po léta neustále klesá – střednědobý růstový trend se snížil ze 2,3 % v 80. letech na současných 1,5 %, odhaduje Bundesbanka (pro porovnání ECB pro eurozónu odhaduje růstový trend na 2 až 2,5 %).

Evropská statistika má být spolehlivější

Evropská unie chce zvýšit důvěru občanů v dohlédací postupy nad rozpočtovou disciplínou, v eurozóně. Evropská komise a ECB se za tímto účelem dohodly o užší spolupráci v oblasti hospodářské a finanční statistiky. Tyto statistiky jsou jediným spolehlivým zdrojem pro posuzování vývoje v ekonomice a na finančních trzích (inflace, hospodářský růst, kapitálové toky a podobně), prohlásil evropský komisař Pedro Solbes.

Dohoda vyžaduje hodnotné statistiky na úrovni EU, a to jak pro využití ze strany politiků, tak i široké veřejnosti. Obzvláště ní zodpovědnost za tato data nese **Eurostat**, který je však odkázán na dodávky korektních údajů ze zemí EU. V minulosti docházelo k pochybnostem o přesnosti dat zveřejňovaných Eurostatem. Přitom se objevovalo podezření, že šlo o pokusy některých eurozemí nezohledňovat určité veřejné výdaje v propočtu deficitu státního rozpočtu. Nové metody, které oznámila Evropská komise, by tomu měly napříště účinněji bránit. Veřejnost musí mít jistotu, že oficiální statistiky neslouží žádnému jinému účelu než ke zprostředkování co nejvyšší informací o hospodářské situaci, zaznělo z Bruselu.

Výměna informací mezi centrálními bankami

Úřady pro dohled nad bankami a centrální banky všech patnácti států EU se v tzv. **Memorandum of Understanding** shodly na důležitých zásadách spolupráce v krizovém managementu. Tím se uzavřela významná meze v evropském bankovním dohledu, prohlásil Edgar Meister, předseda pro bankovní dohled při Evropské centrální bance (ECB). Ačkoliv ECB trvá na tom, že o memorandum se diskutovalo léta, odborníci se domnívají, že jeho rychlé dořešení je reakcí na hromadící se obavy investorů ohledně zdraví německého bankovního sektoru.

Dohoda vstoupila v účinnost 1. března 2003 a nově přistupující země obdržely pozvání, aby se

(Pokračování na stránce 4)

(Pokračování ze stránky 3)

aktiva banky loni vzrostla o 6 % na 519,7 mld. Kč. Banka čeká další nárůst zisku i v letošním roce, podle jejích plánů by se měl zvýšit o 15 až 20 %. (Podrobné údaje viz příloha.)

Erste loni zvýšila zisk na 255 mil. EUR

Rakouská Erste Bank Sparkassen, majoritní vlastník České spořitelny, loni zvýšila čistý zisk o 14,3 % na 255,2 mil. EUR (přes 8 mld. Kč). Erste vykazuje výsledky dvojím způsobem. Bez zavedení tzv. křížového garančního systému, ve kterém jsou zapojeny i rakouské spořitelny, zisk banky vzrostl o 10,1 % na 245,9 mil. EUR. V letošním roce očekává Erste další růst zisku minimálně o 10 %. K nárůstu přispívá především výkon dceřiných společností ve střední a východní Evropě. Erste je jednou z nejsilnějších finančních skupin v tomto regionu.

Citibank snížila zisk na 738 mil. Kč

Citibank vykázala loni v ČR čistý zisk 737,9 mil. Kč po zisku 1,1 mld. Kč v předchozím roce. Zisk za rok 2001 však byl zkreslen mimořádnými daňovými příjmy, bez nichž by dosáhl pouze půl miliardy, řekl generální ředitel banky Atif Bajwa. Celková aktiva banky vzrostla téměř o 8 mld. Kč na 81,5 mld. Kč, což banku řadí na páté místo na českém bankovním trhu. A. Bajwa k tomu dodal, že banka se chce na českém trhu dále rozvíjet, především v segmentu malých a středních firem a drobných klientů. Příjmy banky by měly letos vzrůst o 20 %.

POJIŠŤOVNÝ A PENZIJNÍ FONDY

Pojišťovací právo by mělo být od roku 2004 plně slučitelné s EU

České pojišťovací právo by mělo být od příštího roku plně slučitelné s předpisy Evropské unie bez jakéhokoli přechodného období. Vláda pravděpodobně koncem března projedná balík pěti návrhů zákonů týkajících se pojišťovnictví, které mají harmonizaci zajistit. Jde o novelu zákona o pojišťovnictví, nový zákon o pojistné smlouvě a také o zcela nový zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí, který reaguje na směrnici EU z loňského podzimu. Dále je do balíku zařazena novela zákona o povinném ručení a také novela zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem.

Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění při ministerstvu financí by se měl do budoucna osamostatnit a mít vlastní rozpočet, čímž jasně vyplynou náklady dozoru. Časem by mohl dozor spolufinancovat trh, uvedli představitelé ministerstva financí.

Allianz kvůli záplavám ve ztrátě

Třetí největší domácí pojišťovna loni kvůli srpnovým záplavám spadla do ztráty 380 mil. Kč. O rok dříve přitom hospodařila se ziskem 52 mil. Kč. Allianz po srpnových záplavách registruje celkem asi 2800 škod v celkové výši 3,6 mld. Kč. Celkem již vyplatila téměř 2 mld. Kč, tzn. asi 55 % z nahlášených škod. Tři čtvrtiny z této částky obdrželi podnikatelé a firemní klienti, zbývajících 25 % soukromé osoby.

ČMPF loni uzavřel téměř 40 tisíc smluv

Českomoravský penzijní fond (ČMPF) ze skupiny Československé obchodní banky loni uzavřel 39 900 nových smluv a počet jeho účastníků vzrostl na 293 tisíc. Fond je podle počtu klientů v tuzemsku na čtvrtém místě s podílem 11,6 % na trhu. Loňský zisk fondu vzrostl meziročně téměř o čtvrtinu z 166,5 mil. Kč na 205,8 mil. Kč. Aktiva vzrostla z 6,02 mld. Kč na 7,06 mld. Kč.

ČSOB Penzijní fond (ČSOB PF) vykázal nejúspěšnější výsledky ve své historii. Zisk vzrostl o 80 % ze 4,4 na 7,9 mil. Kč. Počet účastníků stoupl o zhruba třetinu na 12,5 tisíce. Aktiva fondu vzrostla meziročně o 46 % na 261 mil. Kč. ČSOB PF koupila ČSOB v roce 2000 od Českých přístavů a je jeho stoprocentním vlastníkem. Fond tehdy působil pod názvem PF Spokojenosti Českých přístavů.

PF ČP dosáhl historické výše zisku

Zisk Penzijního fondu České pojišťovny (PFČP) dosáhl za rok 2002 výše 201 mil. Kč, což je nejvyšší hodnota v historii fondu. Nárůst oproti předcházejícímu období činí 12 %. PFČP zaznamenal v uplynulém roce dynamický růst i ve všech ostatních ukazatelích hospodaření. Objem spravovaných aktiv meziročně vzrostl o třetinu na 7,6 mld. Kč. PFČP v loňském roce uzavřel 65 tisíc nových smluv o penzijním připojištění a zaznamenal 25% nárůst počtu klientů s příspěvkem zaměstnavatele. Celkový počet klientů činí 355 tisíc a fond se tak dlouhodobě řadí mezi největší na trhu. První místo mezi penzijními fondy pak zaujímá co do výše základního kapitálu, který představuje 210 mil. Kč.

(ČTK, BA, PE, RED)

(Pokračování ze stránky 3)

po svém začlenění do EU k dohodě připojily. Jádrem dohody je společně zajišťovat stabilitu finančního systému. Zásady a postupy obsažené v memorandu mají být použity za prvé v krizových situacích s možnými přeshraničními dopady na jednotlivé úvěrové ústavy nebo bankovní skupiny a za druhé při poruchách na peněžních a finančních trzích resp. při poruchách struktury trhu – včetně systémů platebního styku – s potenciálními všeobecnými dopady na členské státy. Jakou formou bude spolupráce probíhat záleží na druhu krize a na příslušných úkolech a funkcích toho kterého dohlédacího úřadu nebo centrální banky, vysvětlil Meister. Nezbytný manévrovací prostor všech zúčastněných míst zůstává zachován.

Guvernéri sedmi zemí EU (Belgie, Německo, Francie, Itálie, Rakousko, Portugalsko a Španělsko) nadto podepsali i Memorandum of Understanding k přeshraniční výměně informací ohledně dlužníků, oznámil Meister. Do dohody se mohou zapojit i ostatní země EU nebo nově přistupující země, pokud mají k dispozici centrální registr úvěrů. Výměna informací platí pouze pro úvěry poskytované podnikům, nikoli soukromým osobám, dodal Meister. Memorandum by mělo vstoupit v platnost nejpozději za dva roky po ukončení testovací fáze.

Komise EU patrně sníží odhad růstu

Válka v Iráku může ekonomiku EU uvrhnout do stagnace nebo dokonce až do recese, varuje Evropská komise ve své čtvrtletní zprávě o hospodářské situaci ve dvanácti eurozemích. Generální ředitel pro ekonomiku a měnu Klaus Regling řekl, že nejde o žádnou prognózu, nýbrž o nejhorší možný scénář. Oznámil nicméně výraznou redukci prognózy růstu pro letošní rok „zhruba o jedno procento“. Následky možné války v Iráku jsou zde přitom jen odhadovány. Na podzim roku 2002 předpovídala Komise pro eurozónu ještě růst v objemu 1,8 %. Prepracovaná prognóza bude zveřejněna 8. dubna, řekl Klaus Regling.

Thajsko ztrácí na tempu

Thajská ekonomika, jedna z nejrychleji rostoucích asijských ekonomik v loňském roce, vykazuje známky poklesu. Centrální banka nedávno zveřejnila údaje o tom, že mnoho stěžejních ekonomických a měnových indikátorů koncem roku 2002 prudce pokleslo, některé na nejnižší úroveň za posledních 12 měsíců. Thajskou ekonomiku, která loni vzrostla o 4,9 % (očištěno od inflace) po 1,9 % v roce 2001, táhla robustní domácí spotřeba. Nicméně rostoucí ceny ropy se v Thajsku, které patří mezi největší asijské dovozce, negativně projeví na spotřebě domácností a také na podnikatelské důvěře, uvádí centrální banka.

Nyní, když domácí spotřeba ztrácí na razanci a soukromé investice se propadají, se mnozí ekonomové a podnikatelé domnívají, že nedostatečná ochota země restrukturalizovat od asijské krize z konce 90. let 20. století svůj podnikový a finanční sektor se silněji odrazí na růstových očekáváních. Thajský premiér sice stále ujišťuje, že ekonomika letos poroste o 6 %, odhady analytiků a ekonomů se však výrazně liší - mnozí své prognózy revidují směrem dolů a pohybují se v průměru kolem 3,6 %.

(MS, RED)

Chcete dostávat zdarma newsletter časopisu Bankovníctví?

Přihlaste se na e-mailové adrese

<mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz> !

Časopis Bankovníctví si můžete předplatit na tel.: 800 11 00 22, na e-mailové adrese

<mailto:predplatne@economia.cz>

nebo na <http://www.economia.cz/info/ba/>

TECHNOLOGIE

Pokles transakcí a rozvoj služeb

Používání platebních karet k **bezhotovostnímu placení** a zavedení **bankomatových poplatků** vedlo k poklesu počtu výběrů hotovosti. Vytvořil se tak prostor pro poskytování dalších placených služeb. Bankomaty, zejména tzv. **web-enabled**, dnes umožňují provádět desítky typů transakcí. Nejčastěji se využívají vklady a výběry hotovosti, směnárenské operace, převody mezi účty klienta, tuzemský platební styk, tisk výpisu nebo mini-výpisu, dobíjení GSM kuponů, prodej jízdenek nebo vstupenek, výdej reklamních a dárkových poukázek, prodej vybraných druhů pojistek, e-commerce transakce.

Bankomaty se staly **minipobočkami bank**. Efektivním řešením tam, kde je třeba zajistit klientům přístup k účtu a k hotovostním službám, ale není ekonomické zřizovat pobočku. Příkladem mohou být opět britské banky. V roce 2000 provozovalo 409 bank a poboček zahraničních bank ve Velké Británii celkem 10 816 poboček (o třetinu méně, než v roce 1974). Z nich bylo téměř 10 % umístěno mimo banky (supermarkety a podobně). Z 24 170 bankomatů byla téměř třetina instalována mimo bankovní pobočky. Průměrný počet bankomatů na jednu pobočku činí v Británii 2,2.

Britským bankám se zvýšením počtu bankomatů a jejich rozšířením mimo pobočkovou síť podařilo dosáhnout několika cílů - rozšířily plošně svoji přítomnost na trhu, snížily provozní náklady poboček a vytvořily podmínky pro postupné zavádění dalších automatizovaných služeb.

Multifunkční kiosky a „recyklační bankomaty“

Bankomaty jsou velmi složitým a drahým zařízením. Umístít všechny funkce do jednoho terminálu však nemusí být vždy výhodné. Klient, který si bude „prohlížet“ svůj účet může zabránit mnoha dalším klientům vybrat nebo vložit hotovost. Proto byly vyvinuty tzv. **kiosky**.

Kiosky jsou zařízení, které může nabídnout všechny funkce jako bankomat, s výjimkou hotovostních operací. Veškeré operace týkající se běžných účtů či kreditních karet mohou poskytovat kiosky. Někdy navíc nabízí vklady hotovosti. Díky redukci nároků na bezpečnost a drahé výplatní mechanismy, jsou kiosky levnější, než multifunkční bankomaty. K jejich obsluze může být použita běžná bankovní karta nebo klientská identifikační karta. Od roku 2000 roste počet dodaných kiosků a jejich poměr k nově instalovaným bankomatům je 1:1.

Dotace bankomatů hotovostí a odvoz vkladů jsou velmi drahou položkou. V posledních několika letech proto výrobci vyvinuli technologii tzv. **recyklačních bankomatů**. Jde o zařízení, do něhož klient vkládá svazek bankovek. V depozitní zóně čtecí zařízení postupně „nalistuje“ a analyzuje všechny bankovky. Snímače mohou rozpoznat až 50 druhů bankovek (nominály, měny). Bankovky s nízkou kvalitou identifikačních znaků jsou vráceny, možné nebo skutečné padělky jsou zadrženy.

Na displeji se zobrazí výčetka a pokud klient se zobrazenou hodnotou vkladu nesouhlasí, může transakci zrušit. Depozitní zóna reverzně vydá přesně ty bankovky, které byly vloženy. Souhlasí-li klient s vkladem, je hotovost přesunuta do depozitní části, kde jsou bankovky rozděleny podle kvality na ty vhodné pro další oběh a na bankovky určené k převozu do banky. Pokud je zadržen padělek nebo existuje podezření, že některá z bankovek může být padělkem, jsou tyto bankovky zadrženy, digitálně nasnímány a klient zaznamenán kamerou (může být i u všech transakcí). O zadržení bankovek obdrží potvrzení. Podle požadavku banky může být upozorněn i personál pobočky.

Problematiku tzv. recyklačních bankomatů řeší nová směrnice Evropské centrální banky (identifikace vkladatelů a podobně) a bude zohledněna i v požadavcích České národní banky.

Pavel Juřík, Bull

Další benefit pro předplatitele Bankovníctví

Ročenka Hospodářských novin 2003.

Máte-li o ni zájem,
vyžádejte si ji
na e-mailové adrese

<mailto:marketing.ba@economia.cz>

BEZPEČNOST

Slabina v šifrované internetové komunikaci

Přední čeští kryptologové – RNDr. Vlastimil Klíma a Ing. Tomáš Rosa, pracovníci společnosti ICZ, společně s kolegou Ing. Ondřejem Pokorným odhalili významnou chybu v bezpečnosti šifrované internetové komunikace a zároveň navrhli způsob obrany proti útoku využívajícímu tuto chybu.

Nalezená slabina umožňuje realizovat úspěšný útok zaměřený na protokoly SSL/TLS používané jako kryptografická ochrana většiny elektronických transakcí jako jsou například **on-line nákupy a e-bankovníctví** a v určitých případech i **zabezpečený přenos poštovních zpráv**. Útok na uvedené protokoly, popsany týmem českých kryptologů, umožňuje tuto ochranu zcela prolomit a rozšifrovat chráněnou komunikaci. Pro klienty, využívající aplikace, jejichž bezpečnost se o protokoly SSL/TLS opírá, to znamená, že případný útočník může získat čísla jejich kreditních karet, citlivé informace o jejich bankovním účtu, či čerpat důvěrné informace z jejich elektronické pošty.

Cílem útoku je **vyluštění skutečné zašifrované komunikace mezi klientem a serverem**. Podstatou útoku jsou tzv. postranní kanály (nový trend v luštění šifer), kterými útočník získává citlivé informace od poskytovatele služby bez jakékoliv účasti samotného uživatele. Postupné získávání citlivých informací probíhá na pozadí běžných spojení útočníka se serverem a je založeno na matematických algoritmech. Z tohoto důvodu se opatření na zvýšení ochrany netýká přímo jednotlivých uživatelů. Naopak zvýšené opatření by měly dbát administrátoři těchto serverů, u kterých se chyba může projevit. Z náhodně vybraného vzorku několika set internetových serverů, používajících uvedené protokoly, jich byly podle kryptologů z ICZ prostřednictvím objevené slabiny zranitelné dvě třetiny.

Podle čísla IP adresy a čísla portu, na němž běží server protokolu SSL/TLS, je firma ICZ schopná zjistit, zda je počítač náchylný k útoku, popsanému na adrese <http://www.icz/index.html> a <http://eprint.iacr.org/2003/052/>. Testovací program neprovádí luštění, jen zjištění, zda by luštění mohlo být úspěšné.

(RED)

**Na stránkách měsíčníku Bankovníctví č. 4/2003,
které vychází 17. dubna, najdete:
PŘÍLEŽITOSTI A RIZIKA TRHU S ÚVĚRY PRO MĚSTA A OBCE
HARMONIZAČNÍ VLIVY V ZAHRANIČNÍM PLATEBNÍM STYKU
EU A FINANČNÍ REGULACE**

Časopis si můžete předplatit na tel.: 800 11 00 22,
na adrese <mailto:predplatne@economia.cz>
nebo <http://www.economia.cz/info/ba/>.

BANKOVNICTVÍ - PDF SERVIS MĚSÍČNÍKU HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN, web: <http://bankovnictvi.ihned.cz>

Elektronická příloha časopisu Bankovníctví. Vychází jednou týdně. Kontakt na redakci: Bankovníctví, Economia, a. s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, Jana Chuchvalcová, šéfredaktorka, tel.: 233 071 461, fax: 233 072 014, <mailto:jana.chuchvalcova@economia.cz>, Ing. Anna Olléová, manažerka inzerce, tel.: 233 071 781, GSM: 603 196 620, <mailto:anna.olleova@economia.cz>, Renata Němcová, sekretariát, tel.: 233 071 471, fax: 233 072 015, <mailto:renata.nemcova@economia.cz>.

Technická realizace: Mgr. Jan Josef Kubiček, vedoucí oddělení multimediální spolupráce, tel.: 233 073 145, <mailto:jan.josef.kubicek@economia.cz>, Michal Tuháček, vedoucí on-line oddělení DOT, tel.: 233 073 159, <mailto:michal.tuhacek@economia.cz>, Marie Zemanová, redaktorka on-line oddělení DOT, tel.: 233 071 409, <mailto:marie.zemanova@economia.cz>.

PŘIHLÁŠENÍ-ODHLÁŠENÍ PDF SERVISU: e-mail: mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz

© Všechna práva vyhrazena. Bez předchozího písemného souhlasu vydavatelství Economia, a.s., je zakázána jakákoli další publikace, přetištění nebo distribuce (tištěnou i elektronickou formou) jakéhokoli materiálu nebo části materiálu zveřejněného v tomto PDF servisu. Společnost Economia, a.s., využívá agenturní zpravodajství ČTK, která si vyhrazuje veškerá práva. Publikování nebo šíření obsahu ze zdrojů ČTK je výslovně zakázáno bez předchozího písemného souhlasu ze strany ČTK.